

KOMENTÁŘ

20. 3. 2024

Obyvatelstvo v Moravskoslezském kraji v roce 2023

Počet obyvatel Moravskoslezského kraje se v průběhu roku 2023 snížil o 470 osob. Převaha zemřelých nad živě narozenými činila 4 046 osob. Celkový úbytek obyvatel kraje mírnilo kladné saldo migrace (3 576 osob). Počet živě narozených dětí, zemřelých obyvatel, přistěhovaných osob, sňatků i rozvodů se meziročně snížil.

K 31. 12. 2023 žilo na území Moravskoslezského kraje 1 189 204 obyvatel, z toho 51,0 % žen. Přestože v posledních dvou letech dosáhlo saldo migrace kladných hodnot zásluhou vyššího počtu přistěhovaných, přirozená měna obyvatel kraje zůstala nadále záporná. Celkově se počet obyvatel kraje od počátku roku snížil o 470 osob. V rámci kraje se úbytek celkového počtu obyvatel týkal okresů Bruntál, Frýdek-Místek, Karviná a Nový Jičín. Vedle Moravskoslezského kraje se počet obyvatel rovněž snížil v Ústeckém kraji. V ostatních krajích Česka, především v Praze a ve Středočeském kraji, počet obyvatel rostl. Populace celé republiky se v průběhu roku 2023 zvýšila, přírůstek obyvatel činil 73,0 tisíce osob.

Tab. 1 Počet obyvatel v Moravskoslezském kraji a jeho okresech v roce 2023

(předběžné údaje)

Kraj, okresy	Stav na počátku období			Střední stav			Stav ke konci období		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Kraj celkem	1 189 674	582 694	606 980	1 190 143	582 743	607 400	1 189 204	582 407	606 797
Bruntál	89 834	44 531	45 303	89 519	44 345	45 174	89 168	44 201	44 967
Frýdek-Místek	214 669	105 709	108 960	214 677	105 714	108 963	214 599	105 658	108 941
Karviná	242 166	118 441	123 725	241 676	118 178	123 498	240 831	117 759	123 072
Nový Jičín	151 814	74 946	76 868	151 817	74 985	76 832	151 781	75 052	76 729
Opava	175 042	85 591	89 451	175 190	85 556	89 634	175 239	85 539	89 700
Ostrava-město	316 149	153 476	162 673	317 264	153 965	163 299	317 586	154 198	163 388

Meziroční pokles porodnosti, který započal na počátku roku 2022, pokračoval i v roce následujícím. V Moravskoslezském kraji se od ledna do prosince roku 2023 živě narodilo 9 629 dětí, což ve srovnání se stejným obdobím roku 2022 bylo o 1 141 méně (pokles o 10,6 %). Generace narozených v roce 2023 tak byla nejslabší za posledních 22 let. Nejvíce dětí se při přepočtu na 1 000 obyvatel narodilo v okrese Nový Jičín (8,4 ‰), nejméně pak v okrese Karviná (7,5 ‰), krajská hodnota dosáhla 8,1 ‰. Celkem 4 319 dětí bylo prvorozených (44,9 % všech živě narozených dětí), 3 677 druhorozených (38,2 %) a 1 633 dětí bylo pro matku již jako třetí či další dítě (17,0 %). Mimo manželství se v roce 2023 narodilo 4 847 dětí, tedy 50,3 % z živě narozených (v celém Česku to bylo 47,1 %). Nejvyšší podíl dětí narozených mimo manželství byl s 63,6 % zaznamenán v okrese Bruntál, což byla čtvrtá nejvyšší hodnota mezi všemi okresy v celé republice. Naopak v okrese Frýdek-Místek činila hodnota tohoto podílu pouze 41,8 %.

V průběhu loňského roku zemřelo v Moravskoslezském kraji podle předběžných výsledků 13 675 osob, což bylo o 1 244 osob (o 8,3 %) méně než ve stejném období roku 2022.

Oddělení informačních služeb a správy registrů – Krajská správa ČSÚ v Ostravě

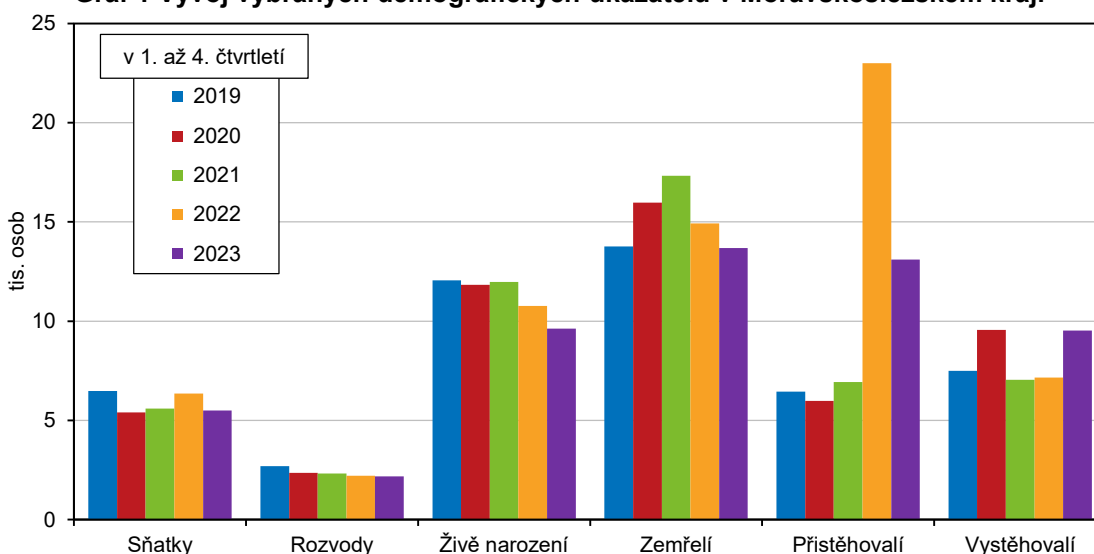
Informace o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další najdete na stránkách

Českého statistického úřadu: www.ostrava.czso.cz | tel.: 595 131 230, e-mail: infoservis_ov@czso.cz

KOMENTÁŘ

V relativním vyjádření zemřelo z 1 000 obyvatel středního stavu 11,5 osoby, což byla po Ústeckém kraji druhá nejvyšší hodnota. Vyšší hrubá míra úmrtnosti než krajský průměr byla zaznamenána v okresech Karviná (12,6 ‰), Bruntál (12,5 ‰) a Ostrava-město (11,7 ‰). Ostatní okresy Moravskoslezského kraje se udržely pod touto hodnotou, všechny ale vykázaly úmrtnost vyšší než celorepublikový průměr (10,4 ‰). V celkovém úhrnu zemřelo 7 097 mužů a 6 578 žen. Zhruba 71 % zemřelých bylo ve věku 70 let a více. Během svého prvního roku života zemřelo v kraji celkem 22 dětí, což odpovídalo hodnotě kojenecké úmrtnosti na úrovni 2,3 ‰, která tak byla mírně vyšší než republikový průměr 2,2 ‰.

Graf 1 Vývoj vybraných demografických ukazatelů v Moravskoslezském kraji

Rozdíl mezi počtem živě narozených a zemřelých činil v absolutním vyjádření –4 046 osob, v relativním –3,4 osoby na 1 000 obyvatel středního stavu. Absolutně byla tato hodnota úbytku nejvyšší mezi všemi kraji v Česku, v relativním vyjádření dopadly hůře kraje Karlovarský (–4,1 ‰) a Ústecký (–3,9 ‰). V žádném z okresů Moravskoslezského kraje nedosáhl přirozený přírůstek kladných hodnot. Nejméně obyvatel ubylo jak v absolutním vyjádření (–309 osob), tak i při přepočtu na 1 000 obyvatel (–2,0 ‰) v okrese Nový Jičín. Naopak nejpostiženějším okresem byla Karviná, v níž v průběhu celého roku ubylo přirozenou cestou 1 242 osob, tj. 5,1 osoby na 1 000 obyvatel.

Do Moravskoslezského kraje se v roce 2023 přistěhovalo 13 102 osob, což ve srovnání s rokem 2022, kdy k nám přišla migrační vlna z Ukrajiny, bylo o 9 896 osob méně. Oproti předchozím letům zůstal počet přistěhovalých vysoký. Z ostatních krajů Česka se přistěhovalo 5 060 osob (38,6 % přistěhovalých) a 8 042 osob ze zahraničí (61,4 % přistěhovalých). Mezi přistěhovalými mírně převažovaly ženy (51,3 %). Nejvíce obyvatel se přistěhovalo do okresu Ostrava-město (8 449 osob), a to i relativně (26,6 osoby na 1 000 obyvatel středního stavu). Nejmenší relativní přírůstek přistěhovalých byl zaznamenán v okrese Bruntál, do kterého se přistěhovalo 13,0 osoby na 1 000 obyvatel.

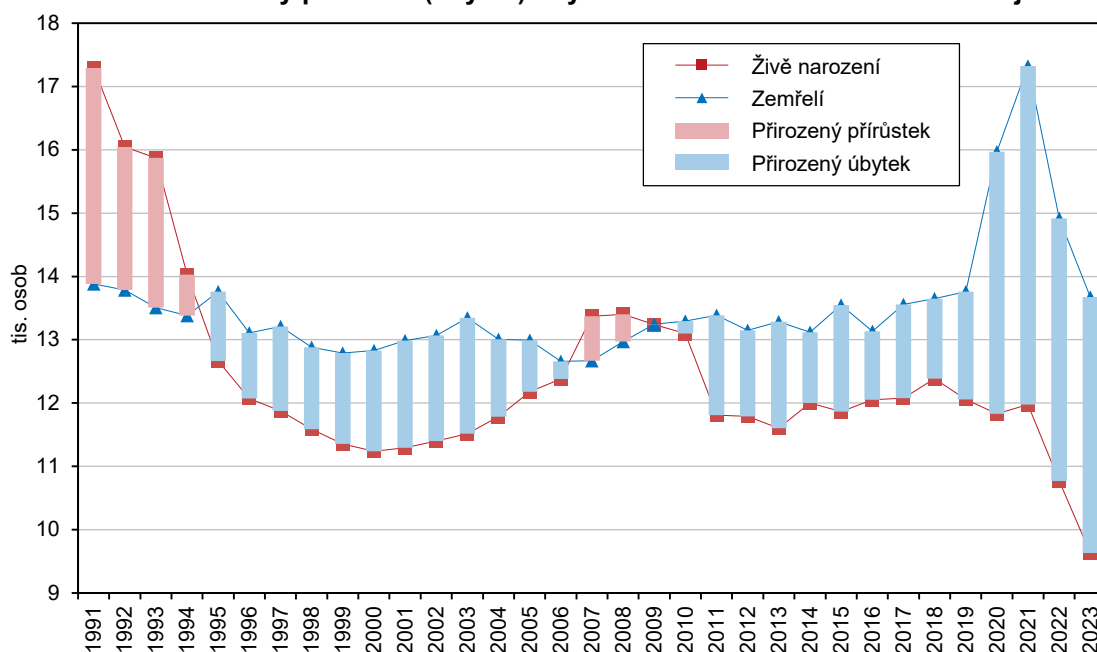
KOMENTÁŘ

Tab. 2 Pohyb obyvatelstva v Moravskoslezském kraji a jeho okresech v roce 2023

(předběžné údaje)

Kraj, okresy	Sňatky	Rozvody	Živě narození	Zemřelí	Přirozený přírůstek/úbytek	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přírůstek/úbytek stěhováním	Celkový přírůstek/úbytek
Absolutní údaje									
Kraj celkem	5 494	2 179	9 629	13 675	-4 046	13 102	9 526	3 576	-470
Bruntál	408	181	709	1 120	-411	1 167	1 422	-255	-666
Frydek-Místek	1 016	395	1 753	2 366	-613	3 475	2 932	543	-70
Karviná	1 135	473	1 811	3 053	-1 242	3 875	3 968	-93	-1 335
Nový Jičín	688	263	1 274	1 583	-309	2 748	2 472	276	-33
Opava	795	337	1 450	1 836	-386	2 586	2 003	583	197
Ostrava-město	1 452	530	2 632	3 717	-1 085	8 449	5 927	2 522	1 437
Relativní údaje (na 1 000 obyvatel středního stavu)									
Kraj celkem	4,6	1,8	8,1	11,5	-3,4	11,0	8,0	3,0	-0,4
Bruntál	4,6	2,0	7,9	12,5	-4,6	13,0	15,9	-2,8	-7,4
Frydek-Místek	4,7	1,8	8,2	11,0	-2,9	16,2	13,7	2,5	-0,3
Karviná	4,7	2,0	7,5	12,6	-5,1	16,0	16,4	-0,4	-5,5
Nový Jičín	4,5	1,7	8,4	10,4	-2,0	18,1	16,3	1,8	-0,2
Opava	4,5	1,9	8,3	10,5	-2,2	14,8	11,4	3,3	1,1
Ostrava-město	4,6	1,7	8,3	11,7	-3,4	26,6	18,7	7,9	4,5

Graf 2 Přirozený přírůstek (úbytek) obyvatelstva v Moravskoslezském kraji

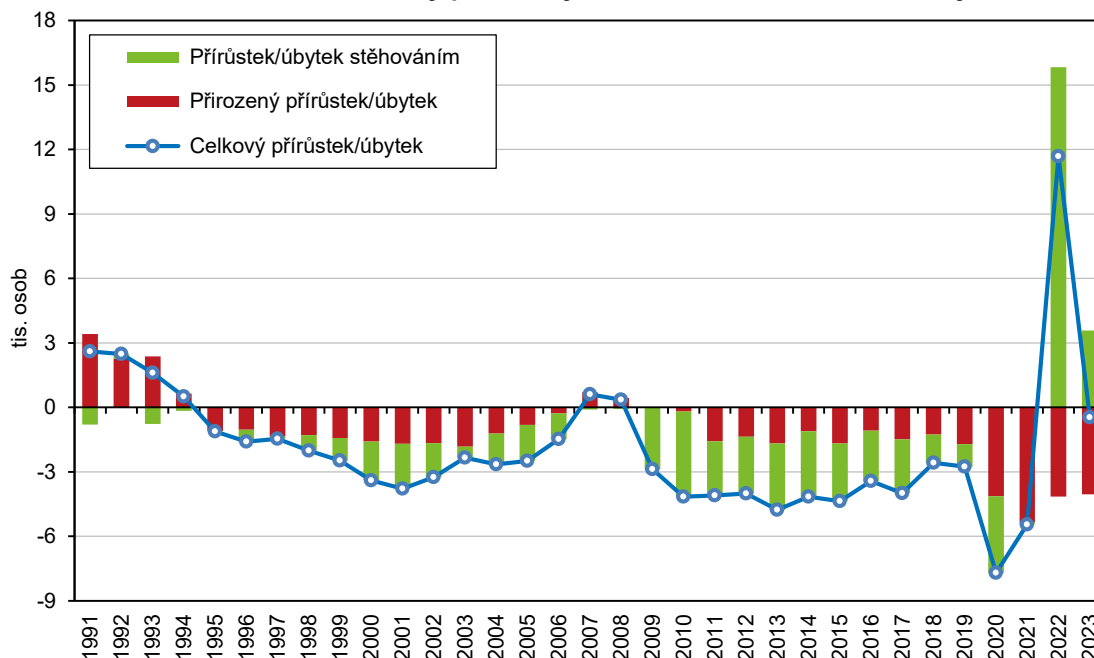
V hodnoceném období se z kraje vystěhovalo 9 526 osob (o 2 362 více než v roce 2022). Do ostatních krajů Česka se vystěhovalo 6 926 osob (72,7 % vystěhovalých) a 2 600 osob se

KOMENTÁŘ

odstěhovalo do zahraničí (27,3 % vystěhovalých). Rovněž mezi vystěhovalými převládaly s 52,4 % ženy. Nejvíce osob se vystěhovalo z okresů Ostrava-město a Karviná, při přepočtu na 1 000 obyvatel se jim blížil okres Nový Jičín.

Převaha přistěhovalých nad vystěhovalými v Moravskoslezském kraji za rok 2023 činila 3 576 osob. Moravskoslezský kraj tak druhým rokem vykázal kladné migrační saldo. Nejvíce obyvatel stěhováním přibýlo v Praze a ve Středočeském kraji. Pouze dva z okresů Moravskoslezského kraje vykázaly úbytek obyvatel stěhováním – Bruntál (o 255 osob, tj. –2,8 ‰) a Karviná (o 93 osob, tj. –0,4 ‰). Přírůstek obyvatel stěhováním byl výrazný v okrese Ostrava-město (2 522 osob, při přepočtu na 1 000 obyvatel 7,9 osoby).

Graf 3 Meziroční změny počtu obyvatel v Moravskoslezském kraji

Kladná hodnota migračního salda (3 576 osob) spolu s vysokou hodnotou přirozeného úbytku (–4 046 osob) zapříčinily, že celkový úbytek obyvatel v absolutním vyjádření činil 470 osob. Při přepočtu na 1 000 obyvatel dosáhla hodnota celkového úbytku obyvatel v Moravskoslezském kraji –0,4 osoby. Horší výsledek (–1,4 osoby) vykázal pouze Ústecký kraj. Nejvíce se počet obyvatel zvýšil v Praze (o 27 406 osob) a ve Středočeském kraji (o 16 549 osob), v relativním vyjádření se za Prahu (19,9 osoby na 1 000 obyvatel) zařadil Plzeňský kraj (13,1 osoby).

Podle předběžných údajů bylo v roce 2023 uzavřeno 5 494 manželství, tedy o 861 méně než v předchozím roce. V téměř dvou třetinách případů (64,1 %) to byl pro oba snoubence první sňatek. Za stejné období bylo rozvedeno 2 179 manželství, v 1 255 případech (57,6 % z úhrnu rozvedených manželství) to byla manželství s nezletilými dětmi. Návrh na rozvod podávali manželé převážně společně (71,6 % z úhrnu rozvedených manželství), popř. se jednalo o návrh

KOMENTÁŘ

ženy (18,8 % z úhrnu rozvedených manželství). Počet rozvodů, které nabyly právní moci během roku 2023, byl meziročně o 35 nižší.

Tab. 3 Pohyb obyvatelstva v Moravskoslezském kraji v letech 2017 až 2023

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 ¹⁾	Rozdíl 2023 ¹⁾ - 2022
Sňatky	6 004	6 285	6 484	5 396	5 589	6 355	5 494	-861
Rozvody	2 816	2 666	2 694	2 352	2 318	2 214	2 179	-35
Živě narození	12 078	12 387	12 056	11 830	11 978	10 770	9 629	-1 141
z toho mimo manželství	6 360	6 428	6 293	6 049	6 093	5 538	4 847	-691
Potraty	4 065	3 680	3 496	3 186	2 830	3 085	.	.
Zemřelí	13 560	13 649	13 762	15 967	17 325	14 919	13 675	-1 244
Přirozený přírůstek/úbytek	-1 482	-1 262	-1 706	-4 137	-5 347	-4 149	-4 046	103
Přistěhovalí	5 550	6 114	6 444	5 983	6 933	22 998	13 102	-9 896
z toho z ciziny	2 021	2 561	2 772	2 546	3 269	19 395	8 042	-11 353
Vystěhovalí	8 061	7 439	7 498	9 551	7 037	7 164	9 526	2 362
z toho do ciziny	1 312	1 233	1 491	3 881	919	1 209	2 600	1 391
Přírůstek/úbytek stěhováním	-2 511	-1 325	-1 054	-3 568	-104	15 834	3 576	-12 258
Celkový přírůstek/úbytek	-3 993	-2 587	-2 760	-7 705	-5 451	11 685	-470	-12 155

¹⁾ předběžné údaje

Poznámky:

Veškeré údaje se týkají občanů České republiky a cizinců s trvalým pobytem v České republice, občanů třetích zemí s přechodným pobytem na území České republiky na základě dlouhodobého víza (nad 90 dnů) nebo povolení k dlouhodobému pobytu, občanů zemí EU, Norska, Švýcarska, Islandu, Lichtenštejnska a jejich rodinných příslušníků s hlášeným přechodným pobytem na území České republiky a cizinců s platným azylem v České republice. Od roku 2022 jsou do obyvatelstva zahrnovány osoby s udělenou dočasnou ochranou v České republice s obvyklým pobytem v ČR. Údaje zohledňují rovněž události (sňatky, narození a úmrtí) českých občanů s trvalým pobytem na území ČR, které nastaly v cizině a byly zaregistrovány zvláštní matrikou v Brně.

Veškeré údaje za rok 2023 jsou předběžné.

Kontakt:

Patrik Szabo
Krajská správa ČSÚ v Ostravě
Tel.: 595 131 220
E-mail: patrik.szabo@czso.cz